

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepekét követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Negyszer használt hirdetés sorára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket felvesznek:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wallzeile 22)	
Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)	
Nyilvántartási díjak:	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET” politikai és közgazdasági napi lap hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Állj, ki vagy!?!

(vyyv.) Ugy látszik, a „Magyar Polgár” fölöslegessé kívánja tenni a „Gazeta Transilvaniei”-t, a „Kolozsvári Közlöny” meg — a „Magyar Polgár”-t.

Mindkét lap, mintha csak összebeszéltek volna, folyó hó 8-diki számában oly vezérczikket hoz, melyre jogosan felkiálthatunk: állj, ki vagy s mit akarsz!?

Mindenki előtt ismeretes dolog, hogy a baloldal, különösen a szélsőbal által, s mindig a leghevesebb kedélyhullámzások momentumában mennyi malitiával s — mert izgatni mindig könnyebb, mint felvilágosítani — néha mily sikeresen használtatott fel az 1848—9-iki honvédek kántak segélyezésének kényes témája. Hogy miért kényes tema ez, a se titok senki előtt, a ki komolyan számot vetett azon nehézségekkel, melyek e kérdés körül csoportosulnak, s melyeket ignorálni annyi lenne, mint behunyt szemmel és sziporkázó kanocczal nyomolni egy (sajátságos viszonyok természeténél fogva) több oldalról aláaknázott térre. Minden higgadt magyar ember tudja, hogy e kérdés nem oly egyszerű, mint azt a felelősség nélkül politizáló emberek felállítani szeretnék, s hogy ha azt a kolumbus tojása gyanánt, mint valami egyszerűt állítjuk magunk elibe, ebből oly rántotta lehet, a mi igen sokba kerülhet. Arról is meglehetősen tisztában van minden észlelyes politikus hazánkban, hogy e kérdés lehető tapintatos megoldására, egész gondadal arra, nehogy egy kisebb seb egy nagyobb és mérgeesebb ütésével gyógyíttassék, a lehető megtörtént; a király és királyné fejedelmi ajándékkal, s általa egy roppant erkölcsi jelentőségű ténynyel nyitotta meg a nemes elhatározások sorát; hozzájárult születési és pénzaristocratianak nagyobb mérvű s a nagy közönség anyagiilag csekélyebb, de a lelkes áldozatkész-ség fényében szintoly jelentékeny erkölcsi erővel nyilatkozó adománya; egy jelentékeny pénzalap teremtett tapintatosan, veszélyes sebek felszakgatása és elmaradhatlan következményeinek felidézése nélkül; a pénzalap rendszeres, gondosan ellenőrzött, a nyilvánosság elől el nem rejtőző, lelkiismeretes kezelés alá helyeztetett; számos szerencsétlen, ki megér-

demlé, már tényleg részesült is a segélyezés jótékonyágában; erről tanuskodik a hivatalos lapban, s külön is nyilvánosságra hozott névsor és kimutatás. Egy szóval a ki mérsékelt, komoly és méltányos ember, s nem talál gyönyörűséget a pusztá izgatásban, csak méltányló és megnyugtató irányban emlékezhetik meg arról, a mi eddig e kényes ügy körül történt. —

Még is és pedig épen most a választások előestéjén, midőn a komolyabb, higgadtabb szempontok iránti előszertet oly lelkiismeretlen izgatás és hitvány rá-galmazások özönének van kitéve, rettentő jeleskedéssel előáll a „K. Közlöny” patheticus felolvasást tartani a felett, hogy még mindig vannak rokkant honvédek, kik a segélyezésben nem részesültek, hogy Kolozsvár hatósága utján több, mint másfélszáz honvéd rokkant és özvegy kérelme terjesztetett volt fel a honvédségélyező együlethez, s azok közül alig 1/5-de kapott néhány hete segélyt, a többi „hirszerint” 23 évi sanyaruság után be kell hogy érje a val, hogy a honvédségélyezés ügye a jelen évre már befejeztetett. Az említett lap „egykor győzelemkoszorú, büszke harcziakat lát elaggva, bénán vándorolni köztütnk.” Bámul, hogy négyéve, mióta a király és királyné koronázási tiszteletdíjait a nemes czélra odaajándékozták, s még mind vannak, a kik egy fillért se kaptak. Megleczkérteti a kormányt, hogy miért nem vett fel 50—100 „irni tudó dijnokot” a kik a kérvényekre „napiparancs — irászerülleg reáírhatták volna a válaszokat,” s keserű gunnyal intéz számoltató kérdést „az illetőkhöz” és pedig a „méltán elke-seredett” agg, nyomorék, keservesen panaszkodók nevében. Mi több, egy izgató „historiai adat” felhozásával, melyszerint I. Sándor orosz czár nagyobb kegyelettel gondoskodott volna azon lengyel katonák és tisztekről, kik nem az orosz birodalom védelmében szereztek érdemet, oly vastag és méltatlan vádat sújt a nemzet és kormány szeme közé, melynek csak a szélsőbal valamelyik hírlapjának valamelyik dühöngő vezérczikkében volna helye. —

Azok közé tartozunk, a kik „szabadságharczunk dicső emlékét hiven kegyelettel megőrizték szívökben, s a kik tetleg részét vettek a magyar nép hőskorát megújító küzdelemben” s Isten látja — ha hatalmunkban állana — örömet varázsolnók fényessé sorsát még azoknak is, a kik nem annyira azért jutottak koldusbotra, mert honvédek voltak, mint inkább önhibájukért buktak el. De tény az, hogy ma már kevesen vannak az 1848— honvédek közül, a kik a nagy nemzeti küzdelem áldozatai gyanánt tekinthetők, semmi esetre se képezik pedig társadalmunknak oly jelentékeny rétegét, hogy ügyöket újból az egész királyságot izgató országos kérdések sorába felhurcolni szükségesnek, kötelességnek és a haza nagy érdekei által parancsoltnak tekinthetnők. Nekünk miudig volt és most is van bátorságunk megmondani az igazat, tekintet nélkül arra, hogy jön az előfizetés ideje, s így a fennebbi izgató czikkre nézve is egész nyíltsággal ki kell jelentenünk, hogy annak egy jobb oldali lapban való kiadatását oly cselekvénynek tekintjük, melyet épen most, midőn a mérsékelt és komolyabb szempontok ellenzéki szájhősök lelkiismeretlen izgatásai által iratnak alá, semmi se iga-

zolja, s mely az említett lap irányára nézve csak kételyeket támaszthat. Ép ezért szerény örei azon nagy pártérdeknek, a melyet tántoríthatlan hűséggel szolgálunk, rá kell kiáltanunk állomásunknál a szélsőbaliaskodó „K. Közlöny”-re: állj, ki vagy!?

A „Magyar Polgár”-nak pedig szintén június 8-diki számában Moldován Gergely, román journalist, tollából egy vezérczik olvasható, melyből nem annyira a politikai pártszenvédelem, mint inkább nemzetiségi fanatizmus a legvastagabb szélben agyarkodik felénk. Alapeszméje az, hogy a szebeni román comité hívjon össze egy általános román conference-t. Nem elég kijelenteni, a mint az említett comité a „Telegraful Român” 40-dik számában tette, hogy a románság között solidaritás létezik, hogy a két érsek kész a nemzeti ügy élére állani, hogy a kormány a román nemzeten mily nagy jogtalanságot követett el, midőn „Erdélyt autonómiajától megfosztotta” stb. E tárgyban nem csak a comité, hanem egy nagyobb szerű román congressusnak kellene hathatósabban nyilatkozni. „Ha az a comité — ugymond — érzi a jogtalanságok súlyát, melyet a román nemzettel a kormányárt egetverő visszaéléseivel érezet; ha beismeri, hogy a kormánypárt a románokat legszentebb joguktól fosztotta meg s oly intézményeknek nyújt táplálékot, mely a (román) nemzetet végveszélylyel fenyegetik; miért nem hívja össze a román nemzeti congressust, hogy batározatot hozzon!” stb. A jogtalanság — a „M. P.” ezen vezérczikke szerint — tetőpontját érte, a román nemzetiséget „végpusztulásnál nagyobb csapás” fenyegeti. Most az ideje, hogy a román nemzet kimondja: a roszból már elég volt, „a román nemzet a rajta elkövetett jogtalanságokat továbbra is összedugott kézzel nem nézheti; a kormánypárt által a román nemzetnek dobott keztyüt felvesszük és harczolunk igaz jogainkért mindaddig, mig győzünk, mig bukik a párt, mely vesztünk et akarta, vagy mig bukunk a nyílt, az igazságos harcban!?

A tulzás regioiba átczikázó nemes pathos, melylyel a román író nemzeti-sége tulcsigázott igényeinek szempontjából ott is „egetverő visszaélést” lát, a hol e tulcsigázott igényeknek mindössze a magyar állam alapeszméjének követelményei állják útját, jól áll egy román írónak, még akkor is, ha ő egy ellenzéki magyar lap fődolgozótársa, s talán saját nézetei által renegatnak tekintetik. Alkalmasint sok idő fog még eltelni, mig a román nemzet kebelében egy szerencsebb, practicusabb irány imponáló hatását fogják biztosítani azon politikai iskola emberei, mely politikai iskola minden tulzást nevetségesnek és veszélyesnek tekint, mely nem barátja az „egetverő” nagy szavaknak, mely nem csak az örökös végveszélyt hirdető harangféltreverésben és kábító izgatásban meríti ki tehetségét. Nem habóritnak Moldován urnak a „Gazeta Transilvaniei” szótárából kölcsönzött kifakadásai a „lelkiismeretlen kormánypárt” ellen, noha igen jól tudjuk, hogy e fogalomnak „kormánypárt” a most említett román lap hasábjain a „maghiari” szokott megfelelni. De el nem fojthatjuk indignationkat a felett, hogy egy lap, mely czimében „magyar”-nak nevezi magát, pártszenvede-

lemtől elvakulva, firmáját kölcsönzi olyan szempont és olyan animositás sugalmaz, minőt se kormánypárti, se ellenzéki magyar ember együgyűség nélkül nem fogadhat lelkesedéssel. Nem veszi-e észre a „M. Polgár,” hogy kakuk-tojáskölt ki saját fészkeben, s ez uton ma-holnap nem az ellenzék, hanem a román nemzetiségi párt organumává válik? Az ultramagyar „M. P.” fogja-e ezután hirdetni azt a nagy valótlanságot, hogy a román nemzetiség a magyar királyságban „legszenbobb jogaitól megfosztatott” hogy a román nemzetiség az elnyomtatás elviselhetlen sulya alatt nyög, hogy „a román nemzet a rajta elkövetett jogtalanságokat továbbra is összedugott kézzel nem nézheti,” mert „veszélylyel fenyegettetik!?”

A comedia igen messze megy, jó urak! Nem ismerünk rátok, jó testvérek! s joggal így kiálthatunk rátok is: állj! ki vagy!?

Az ünnepélyek.

Kolozsvártt, jun. 13.

Az idő nem nagyon kedvezett a kitűzött ünnepélyeknek. Tegnapról a fáklyásmenet maradt el, ma délelőtt folyton borongott; és időnként esett is.

A délelőtti tisztelegések azért hosszú me-netekben folytak egész a d. u. 2 órákor kezdődött diszebédig.

A vigarda nagy terme három hosszú sor asztal körül sűrű csoportosuló társaságot látott, mig a karzatokat a legdiszebebb női közönség foglalta el. Sőt még egy második terembe is jutottak számosan, egy hogy kerek-számban háromszázan lehetünk. A nem remélt nagy szám bár öröndetes tanulságot tón arról, hogy mily általános és osztatlan örömmel csoportosult a három miniszter köré — párt és nemzetiségi különbség nélkül — az összes intelligencia, polgárság és katonaság: kissé mégis vontatottá tette az ebédet, a szolga személyzet elégtelen levén. De a vontatottság csak addig tartott, mig megeredtek a pohárköszöntők. A királyi biztos nyitotta meg a sort, a királyért, felséges néjéért és gyermekeiért, másod izben pedig a miniszterelnökért üritvén poharát, a szó való értelmében szünni nem akaró éljenzések közepett. A miniszterelnök az erdélyi részekért és Kolozsvárt; Szász Gerő az egyetemért és Pauler miniszterért, ez az egész ország szellemi haladásaért, majd a királyi biztosért; Finály Henrik Tisza miniszterért, ez az erdélyi részekért; Szabó Sámuel a királyi biztosért, Szász Domokos Deák Ferenczért, Hajós János a közös hadseregért és honvédségért, Szász Béla a nemzetiségek egységeért sat. emelték szavukat. Leirhatlan volt a lelkesedés, mely a minisztereket és a Deák Ferenczet éltető szónoklatokat kísért, s kivált midőn a nemzet bölcséért nevének említése nélkül szólt az üdvözlét: az egész nagy terem egy fölszendülő „éljen Deák Ferencz!” hosszas viszhangjával télt meg.

Hat óra volt, mire a társaság szétoszlott Salamon varázsnyiretűjének Rákoczi hangjai mellett, s a miniszterek azonnal néhány közintézetet látogattak meg.

A tüzoltók délutánra tervezett diszgyakorlata s ennek folytán esteli mulatsága is elmaradt az esős idő következtében, — pedig Váradról egész küldöttség érkezett az ottani tüzoltó-egylet derék parancsnokának vezetése alatt.

A fáklyás menet azonban a legszebb sikerrel volt megtartható. Az imposans kettős fáklya-sor elláthatlan népséget fogott közre, s a dalkor éneke és a katonai zenekar játéka után Szász Béla a következő beszéddel üdvözlé a város vendégeit:

Kolozsvár városának polgársága üdvözlí körében a Szent István koronáját fején hordó alkotmányos királynak tanácsosait.

Annak a királynak, ki a világ legnehezebb és legszebb diadalát ülte meg, midőn hű-séges népének jogait és törvényeit megint érvényre juttatá, s azokat a tanácsosokat, kik

az által, hogy magas tisztuk helyén látjuk őket élő tanúságot tesznek arról, hogy a magyar, ősei vérell szerzett hazájának föltétlen ura, hogy szabad intézője saját sorsának, s átok, vagy áldás szálljon örökségül a mai nemzedékről az utódokra: a fiuk apáiknak köszönhetik azt, vagy ezt...

De nincs miért aggódnunk a jövőről! Kolozsvár város polgárai a békés munka emberei s mint ilyenek sorakoznak a haza és nemzet hű fiaikhoz, kik élnek tudatában annak a sok könynek és vérnek, mit e nemzet balsorsainak Astarothja annyiszor és annyiszor követelt meg áldozatul, nem merik kockázni vetni mindenüket: a nemzetiséget, a szabadságot.

Ez országrész már ugyis elégnél többet látott a szenvedésből, nyomorból. Megbűnhötte már e nép a multat s jövődőt! A mai öltő évszázak kényszerült mulasztásait van hivatva utánpótolni s boldogok mi, kik mint a bibliai Simeon megértük, alkotmányos szabadságunk napjainak földerültét, kik a megkettőztetett munka idejét a maga teljében bírhatjuk.

Minden időszaknak megvan a maga irányadó jelszava. Korunké a munka. A munka, anyagi és szellemi értelemben. Emez az eszmék hatalmas kohában készíti elő azokat az elveket, melyek felhasználva amaz által, leigázzák a természet erőit s az ember szolgálatába hajtják; melyek gazdaggá, hatalmasá és így szabadabbá egyedül képesek tenni egy nemzetet.

Tisztelet a munkának, az igaz demokracia ez egyedül igaz mérőfokának!

A munka e két első rangú bajnokát, a nemzet anyagi és szellemi tevékenységének e két vezetőjét üdvözlő itt e hullámzó sokaság általam. Azt a férfit, ki jellemének erejével küzdött föl magát a korona tanácsosai sorába és azt, ki hivatva van, hogy a tudomány vivmányai által feket vessen a romboló árra, hogy legyőzze a távolság elválasztó hatalmát, és igába fogva a tüzet és vizet, megegyezt a nagy Széchenyi szavát, hogy Magyarország saját zsinjába fullad el.

A gőzparipa már régebb szeldeli határainkat s az a vasból készült kerék kerékvágás, mely — mint a testet a véreket élővé teszi a nemzet nagy egészét: mind tovább és tovább terjeszti a távolságot megsemmisítő karjait. De a szellemi munka főműhelye még mindaddig hiányzott országunkból — és annak örömben gazdag születésnapját ma ünnepli Kolozsvár városa és vele az egykori fejedelmi Erdély, mely a magyar szó igaz értelmében edes egy testvérré forrt nagy Magyarországgal.

És e születési nagy napon, a kolozsvári egyetem születési napján körünkben tisztelhetünk téged is, ki a magyar állam ügyeinek a korona tanácsában intézője és vezetője vagy; ki eljövél közénk, hogy színről színre meglásd szükségünket, hogy mint a koronás király első miniszterét a közelből ismerd meg hiányainkat, hogy így bizony orvosolhasd azokat; ki a haza igaz atyjának, felséges királyunknak, beleegyezésével tette segített azt, mit a legutóbbi törvényhozás már meg nem adhatott az érte oly rég esengő erdélyi részeknek.

Mint a gyűjtő lencse gyújtójában a nap sugarai, úgy egyesülnek királyunk és kormányunk e tetteiben e napnak minden örömei. A követek, kik egykor az egyház fejétől a szentelt koronát hozták az első magyar királynak, nem lehettek szívesebben látott vendégei a fejedelmi udvarnak, mint a kolozsvári egyetem fölállításának megvalósulását hírül hozó ministerek a fejedelmi Kolozsvárnak.

Mintha egy egészen új életnek hajnalát látnám e föllobogó fáklyák fényében, de melyek csak halvány másai annak a fénynek, melyet az örök világosság tudományok szentelt csarnoka fog széthinteni e városra és általa az egész országrészre, hazára.

Mintha látnám, mint gyülekeznek a tudomány férfiai s nyomokban a haza reményei, az ifjak, e hajlék köré, melynek alapja ma vettetett meg. Mintha látnám az idezőnlő anyagi és szellemi tényezőket, melyek némszak és várost emelik nagyra, hanem számszorosan és ezerszeresen térítik vissza az egész nemzetre a felvilágosodás, a haladás, a közbizonyosodás, a szabadság áldásait.

E város, ez országrész multja fényes; a halás utód tisztelettel tekint az ősek emlékeire; de a jövő, mely alkotmányos életünk e legújabb, de egyik legáldásdusabb gyümölcse nyomán támad, a régi fényt és dicsőséget sokszorosan multja feljűl. Nem hajdan volt Kolozsvár kincses Kolozsvár, a jövőben lesz az. És ha büszke volt eddigi nevére: bizony büszke lehet új nevére, melyet az új kereszttségben nyert, mert ime, a szellem, a tudományok kincses kamarájává lőn.

Nem a szolgálai alázat hódolása, hanem a szabad alkotmányos polgárok őszinte tisztelete nyilatkozik a leplezetlen öröm hangjaiban, midőn e szép, e nagy napon ide sereglenk, hogy szívből jövő üdvözléssel fogadjunk titeket, a haza igaz fiait, a nemzet első szolgáit. A ma-

gyar hűsége az alkotmányhoz gazdagon termi elévgre gyümölcseit. Meghozta a szabadságot, kiküzdte az anyagi és szellemi munka nyílt terét s gazdag ajándékokban adja meg jutalmát az ország minden részének állhatatosságmért — mint meghozta most nekünk a kolozsvári egyetemet.

Vigyétek meg ti, a korona bölcs tanácsolói, szívből jövő szeretetünk, hódolatunk hírt felséges királyunknak, kit Magyarországnak Isten sokáig megtartson!

Vedd, te első magyar miniszterelnök, kit Kolozsvár város falai közt láthat, őszinte tiszteletünket.

Élj soká, közoktatásnak vezetője, hogy láthatd bővséges gyümölcseit a ma alapított kolozsvári egyetemnek!

Érd meg, közlekedésünk intézője, hogy az ország minden része legyen a gőz szárnyai által összekötve a haza e másod-szíkamarájával!

És érje meg Kolozsvár városa ti benne és általátok, hogy mint a szellemi munkásság, a tudományok felvirágzó központja, a gazdag és mivel polgárság városa, boldogsága által fokozza a hazának s ebben a koronás királynak boldogságát!

Éljen a haza! Éljen a király! alkotmányos magyar miniszterium! éljen Kolozsvár városa!

Az éljenzés lecsillapulta után a miniszterelnök köszönt meg a szívélyes fogadtatást, válaszolt a kormány törekvéseit, éltette Kolozsvár városát. Majd Pauler minisztert kívánta hallani a sokaság, ki a diszebeden mondott pohárköszöntői által, mint látszott megnyerte a közönség tetszését. Pauler magas röptű ékes-szólással festé a kolozsvári egyetem országos jelentőségét.

Az elhangzó éljenekre a dalkör és a zenekar darabjai következtek; majd a rendező bizottság, a dalkör, polgárság és a szónok vették a miniszterek személyes köszönetét a szívélyes fogadtatást.

Igy végződött a második nap.

BELFÖLD.

Déván, 1872. június 10-én.

Minden mulandó e földön, és így a népszerűség is! Hogy ez így van, tapasztalta Hunyad megye marosi kerületének eddigi követe: Makray László e hó első napjaiban, a midőn eddigi honatyáskodásáról választóinak leszámolandó vala. El akarom ezen trágicomicumot mint szem- és fülánom egész meztelenségében, szórul-szóra: úgy a hogy volt — beszélni.

Folyó hó 1-én itten Déván minden utca szögletén, falvakban a község előjárója kapuján, nagy placátok hirdették, hogy másnap, június 2-án délelőtt 10 órakor fog Makray László, 3 évi sáfarkodásáról választóinak számolni a dévai u. n. „Nemzeti casinó” nagy termében!

Kíváncsiak valánk s már 8 órakor pontosan megjelenvén a casinóban, ottan bizony csak 3 szál embert találva azt hívtam, miszerint bizonyára a város polgársága, — a melynek eddig 7/8 része makraista vala, — a város Pestes felőli végén, zászlóval és zenével fogadandja követét. Kisétálva a piacra s onnan tovább kifelé, bámulva verém észre, hogy bizony hát, se hire se nyoma semmi mozgásnak! — így álmélkodva magamban, láttam, hogy hajtát bé Makray László kocsiájában, senki által nem üdvözöltetve és fogadtatva — egyenesen saját dévai házához. Semmi sürgős mozgás, mint a patika pletyka lépcsőin ácsorgó egy néhány mindennapi vendég, kik várandók valának, hogy hát most mi következik?! Bizony a sok várakozásnak csak az lett a vége, hogy egyszerre elterjedt a hír, hogy a honatyát kirázta a hideg s nem számolhat; persz e nem is volt kinek számolnia, mert hát még e egy élő polgár, vagy más falusi „elivarát” sem mutatkozott, s hogy e hó 9-én az az hasonlag vasárnap délután 5 órakor fog a nagy spee ch megtartatni!

Tegnap délután jókor már, a czukrásnál lestük egy néhányan a jövő nagy eseményeket, tudván, hogy Makray már délelőtt megérkezett, persz e újból s enki által sem fogadtatva! hanem hát bizony újból semmi, újból fiasko!! Minden egyesült arra, akarva, vagy nem akarva, miszerint Makray — különben mindenki által szeretett és tisztelt személyisége compromittálással! Hogy is ne, s mily furcsa a véletlen! Egyetlen szellemmel és ésszel bíró elvarátja Makraynak az első speech alkalmával itthon sem volt; május 31-én sürgős teendőiben Pestre kellett utaznia, jövőn onnét haza, épen június 2-án délután; a második speech alkalmával, 9-én ugyanazon szellemi rugó, 2 nappal az előtt ágyban fekvő beteg lett!! O tempora, o mores! S hogy a fátum teljes legyen, 9-én reggel jókor dob és muzsikaszó mellett a dévai polgárság azon máltiát követte el, hogy in corpore kimentek májálásra, a honnét csak késő éjjel tértek haza.

Végre valahára ma megyei bizottmányi gyűlés lévén egyszersmind, délután az itteni

polgári casinó fedélzetén lobogót látva, hallók, hogy Makray ur, megvetve a nékie saját kérelmére felajánlott nemzeti casinó nagy termét, ottan tartandja számoló beszédét.

Kíváncsiságból oda siettem én is, s a polgári casinó kis szobáját zsufolya találtam, az az hogy biz oda 40 ember bele nem fér, s miután összesen 47-en valánk, 10—12 embernek az ajtóban kellett hallgatóznia. Makray László egy kis asztal előtt, 8 vastagkötetű országgyűlési naplók, könyvek és 2 száll gyeritya között hirdette az ígét. Körülnézve összesen 17 dévai polgárt számláltam (a dévai, 359. szavazó közül!) s ezek között 5 előkelő polgárt. A többi contingens 4 jobboldaliból, s 25 falusi baloldali notabilitásból állott! Valóban midőn Makray imposans, tiszteletet gerjesztő, és akaratlanul vonzó alakját pillantottam meg, kinek minden vonásaiban a levertség tükröződött vissza: önkénytelen mondam magamban, hogy ezen karakteres, talpig becsületes ember jobb sorsot és előismerést érdemel!

Végig hallgattam beszédét, az az tulajdonképen nem is volt beszéd, hanem minden logikai összefüggés nélküli kapkodás és idézése az országgyűlések folyamában általa elmondottaknak s a 8 kötetű országgyűlési naplókól kikeresése illető dictióinak!! soha ily bágyadtan, minden színezet nélkül beszélni Makrayt nem hallottam, s látszott rajta, miszerint resteli az egészet. Három fő momentum volt összefüggés nélküli előadásában; először midőn mondja, hogy „Austria csak fogalomzavar, chimera, mert az nem is létezik, tehát pactát azzal nem is köthetünk; másodsor, hogy kizárólagosan a baloldálnak köszönhetni, hogy az 1870-diki porosz-francia háborúba bele nem keveredtünk s ezoknál fogva a muszka által el nem nyeltünk; harmadsor midőn említette az utolsó országgyűlés utolsó három heti, szomorú epizódját, midőn a baloldálnak feladata volt a betérjesztett két nevezetes törvényjavaslatot agyonbeszélni, még pedig felemlítve és hangsúlyozva azért: hogy a polgároknak választási szent jogukat meg akarja a jobboldal azáltal fosztani, hogy csak olyan polgárok birjanak választási joggal, kik legalább négy szobát számoló házzal birnak!! egyéb semmi!! Az 5 évi országgyűlési folyamról szóló törvényjavaslat ellenzésének indokainál teljesen adós maradt, hanem legkellemetlenebbül hatott reám s gondolom másra is — agyonbeszélési argumentumaiak azon idézése, mely országszerte fájdalom hahotát idézett elő, értem, midőn Makray ur az országgházban geológiai és meteorológiai előadásokkal vesztegette a drága időt! Tartott a román atyáknak is egy kis lecskét, hogy nem ragadják meg a jelenlegi reakció névze soha meg nem ujuló alkalmat — (értsd a baloldallalhoz csatlakozást) — igényeink kielégítése tárgyában etc. etc. fine finále a jövőge az lett, hogy nagy hazánkfa, Hunyad megye Tiszája, Toth László, egy pár szóban megköszönte Makray Lászlónak eddigi képviselői működését és fölkerde az ottan voltak nevében, a jelölt-ség újból elfogadására, a mit Makray megköszönve el is fogadott.

Az igazság érdekében kénytelen vagyok beismerni, a mit különben örömet is tesztek, hogy Makrayt, eltekintve lehagytatását, és ebből kifolyó színezet s minden logikai összefüggés nélküli előadását, még ily higgadtan és szenvedély nélkül nem hallottam beszélni illetőleg csevegni, s valójában fáj az embernek látni, hogy ily becsülettelen, characteres, lovasias egyén, ki sok talentummal, de kevés alapos tanultsággal bír, s ki jobb sorsra érdemes, mint dobátik kérelmetlenül az enyészét illetőleg feledékenység mindent elnyelő örvényébe.

Végül megemlíteni kívántam, miszerint este 7 órakor többnyire jobboldali aláírók által megszerzett fáklyás-zenében is részesítettett Makray László ur, a hol a rendes kisvárosi „népség és katonaság” kis tömegében körülbelül 50 minden pártkülönbség nélküli választó és nem választó vegyült, látni és hallani a látandókat és hallani valókat; de biz ottan egyéb se látni, se hallani, de különösen észlelni való nem volt, mint az: hogy Makray László és partja itten lejártá magát. Kár Makrayiért!

X. . . X.

M.-Vásárhelyt, június 12-n.

Tisztelt szerkesztő ur!

Pártmozgalmainkról s általában a követ-választási ügyről városunkból rég nem láttunk semmit becses lapja hasábjain, pedig nem mondhatjuk, hogy ne történt volna semmi említésre méltó a közelebbi napokban, sőt alig hiszszük hogy széles ez országban az ittenivelana-log abszurditások követettek volna el az összeírási munkálatoknál.

Fel sem említe, hogy a tisztán baloldali összeíró küldöttségek százával igazoltak a választásra jogosultalan baloldaliakat, százával utasították el a jogosult jobboldaliakat, oly módonkül tudatlanságot bizonyítottak be eljárások folytán, hogy az egész összeírás megsemmisítése bizonyosnak mondható.

Hosszadalmas volna a belügyminiszterhez e részben benyújtott felfolyamodás minden

pontjait idézni, csak egy némely érvel kívánok megemlíteni, melyekből mindenki, kinek a választási törvény rendelkezései fogalma van vagy azt csak egyszer is olvasta, be fogja látni, hogy egy ily módon végrehajtott összeírás nélkülözi a választási törvény legkiszélsőbb igényeit.

Ezek az összeíró küldöttségek merőben mellőzték a v. törvény azon rendelkezését, hogy az 1869-iki választók közöl azokat, a kiknek választási joguk kétségtelen előre hivatalból összeírják s nem vették maguknak a fáradságot, hogy azt 14 napi időre, mint ezt tenniük kell vala, előre kihirdetett helyen és időben közszemlére kitegyék, sőt e részben éppen semmi hirtetményt is ki nem adtak.

Ezek az összeíró küldöttségek a 14 napi összeírási idő alatt 3 és fél nap épen meg sem jelentek az összeírási helyeken, sőt egyik bizottság általában nem tartott nyilvános üléseket, hanem egyik vagy másik tag hiányozván a jelenlevők vezettek egyetlen egy jegyzéket a jelentkezőkről s a nyilvánosság kizárásával ülésezvén, határozták el később, hogy kit igazoljanak, kit nem, szó se lehetett tehát arról, hogy valakinek szóval is megmondhassák hogy igazoltatott vagy elutasítottat Mikor aztán a 14 összeírási nap eltelt, a központi bizottmányt munkálataik elkészítésére 3 napi időhaladékot kértek s nyertek. Hallatlan eljárás s szépen jellemzi a szabadelvű balpárt hiveit, kik a törvény ellenére, nem nyilvános ülésekben hajtják végre az összeírás.

Érdekes volt hallani, midőn jogtudorokat, tanárokat, kik itt meglepetedve vannak, azon címen, hogy nem lagnak itt két év óta simpliciter el is utasították s mi jogon, mikor erről szó sincs a választási törvényben mert ők úgy akarták.

Felesleges is még további törvényellenességeket fölemlíteni, miket ezen jó nrak elkövettek; hisz ennyi is elég annak begyőzésére, hogy az összeírás törvénytelenül folyt s csak azt a curiosumot nem hagyhatom meg említés nélkül, hogy ezen összeírás vezette királyi táblai fogalmazó jogtudor Soós Kálmán és városi főjegyző Kis József ur. ezek itt a baloldali intelligentiájának prima qualitásai, kik magukat a törvényen felül helyezve, kényők-kedvők szerint jártak el; mert azt csak nem tehetjük fel sem a jogtudorról, sem a főjegyzőről, hogy el ne olvasták volna a törvényt, midőn az összeírások vezetését elvállalták.

És mit tett a központi választmány?

Az összeírási 14 napi határidő május 28-án lejárt, a május 29-iki ülésében összeírások elkészítésére 3 napi időhaladékot engedélyezett. A törvény a munkálat haladék nélküli benyújtását rendeli, de mit bájna a mi központi választmányunk, hogy mit rendel a törvény s kicsi dolognak tartja azt, hogy az összeírás nyilvánosan foly-e, vagy zárt-ajtók mögött.

Mindezen törvényellenességek a központi választmány június 2-ki ülésében egy beadványban lettek felfejtve, de mikép compromittálhassa a közp. választmány saját hiveit; a beadványt figyelmen kívül hagyta s a törvényellenes munkát elfogadta, azonosította magát az összeíró küldöttségek törvénytelenségeivel s az összeírásokat reklamatióra kitétetni rendelte.

De ezt is mikép? Az összeírási 14 nap május 28-án lejárt. A reklamatiók elfogadásának s az összeírás közhelyre kitételének első napja június 6-ika, tehát a 9-ik nap lett kitétvé, holott ország-világ tudja, hogy a reklamatiók tárgyalása legfeljebb egy hét alatt az összeírások határidejének lejáratát után meg kell hogy kezdessék.

Igy áll jelenleg városunkban a követválasztási ügy; ily emberek akarják itt maguknak a feltétlen uralmat vindicálni; de meg vagyunk győződve, hogy önmagától fog megsemmisülni az a párt, mely a törvényes alap helyett az önkény és pártszenvédelem lépcsőin akar győzelemhez jutni. Jobb is volna a királyi táblai fogalmazó s a városi főjegyző uraknak a helyett hogy pártoskodás miatt hivatali asztalaikat kerüljék, inkább látnának teendőik után, melyekért fizetéseiket huzzák.

P.

Erzsébetváros, jun. 11.

Felsőfőhermegye rendkívüli bizottmányi gyűlése a tegnapi napra összehívattván, az országgyűlést összehívó királyi leirat felolvastott, tudomásul vétetett és a központi bizottmány nyal közöltetett. Délután a központi bizottmány ülésén kellett volna megtörténnie a megállapodásnak a képviselő jelöltré névze. Ez elmaradt. Ifj. gr. Haller Ferencz, mint értesültünk, néhány párthive által magát kijelöltette. Ellenében, az adott viszonyok között jobboldali képviselő nem léphetett fel. Ezt ártatva a megye intelligentiája és tisztikara és meggyőződése ellen nem ohajtván gróf Haller szavazni, s melletti a párt érdeket sem látva veszélyeztetve, a tisztviselőség maga iránti kötelességek tartotta, két alább rendelt egydű kivételével, magát az Erzsébetvárosi választók közé beírni, hol két derék jobboldali képviselőre fog szavazni.

Egy de a k p á r t i.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Győrött, jun. 13-kán 6 ó. 10 p. d. e.
Érkezett Kolozsv. jun. 13-kán 10 ó. 25 p. d. e.

A legelső képviselő választás a Deák-párt győzelmével végződött; Góda deák-párti jelölt képviselőnek megválasztott.

Feladatott Pesten, június 14 10 ó. — p. d. e.
Erkezett: 14 11 ó. 10 p. d. e.

A választás első napja pártunkra fényes diadalt hozott, Győrvárosban Kautz, s a megye három kerületében hol előbb egy baloldali volt, most tisztán deák-pártiak választottak. Ma Pozsony választ; diadalunk valószínű.

A horváth országgyűlést holnap Pejachevich miniszter nyitja meg; a pártok közt egység van készülöben.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 14-én

— Az oktatásügyi miniszter ur ma délután városunk összes tanintézetét tisztelegte meg látogatásával Páll Sándor kir. tanácsos és tanterületi igazgató kíséretében. A szerkesztőségünk áttelentében levő ev. ref. főtanoda ifjúsága néhány zenedarab sikerült előadásával fogadta a miniszter urat, ki buzdító beszédet tartott az ifjakhoz s az összes tanári kar kíséretében szemlélte meg a tanodai gyűjtémé nyeket, tantermeket sat.

— A miniszterelnök ma 170 terítékű ebédre hívta meg a városi vigardába a város notabilitásait, és az országgrészből összesereglett vendégeket.

— Vanesa érsek ő nmlga, gyöngékedő egészsége miatt nem vehetett részt a város által rendezett díszbédén.

— Tisza Lajos közlekedési miniszter ur a mezősegi most készülő kőut és a keleti vasut munkálatainak megsemmisítésére az országgrészből utazott. Együttel választó kerületét is meglátogatta.

— A miniszterelnök és oktatásügyér ma este, külön vonattal, indulnak vissza Pestre. Hiszszük, hogy oly jó emlékek távoznak körülünk, mint a milyet magok után hagynak.

— Dr. Mészáros Ferenc, oktatásügyi osztálytanácsos, a muzeum egylett az egyetem érdekében kötetendő szerződés megállapítása végett, még pár napig körülünkben marad.

— Szilágyi Sándor, városunk szülötte, oktatásügyi min. titkár, a tegnap déli vonattal Kolozsvárra érkezett.

— A holnap megnyitandó horvát-országgyűlésen az unio-párti többség — mint biztos forrásból halljuk — biztosítva van.

— Kovács Ignác mester kanonok, s a papi nyugdíj kezelője jobb létre szenderült. Az ur szőlőjében 40 évig munkált agg lelkes temetésén igen sokan jelentek meg. Porai a székes egyház sírboltjában pihennek.

— A Bittó miniszternél elkövetett lopásban Kovács Saroltán kívül — ez a miniszter szobaleányának neve — a „Haladás” szerint egy huszárkapitány is kompromittálva van. A kapitányt már el is fogták a hatósági közegek.

— A pesti szini képezde gyakorlati vizsgája e hó 16-án lesz a nemzeti színházban. Előadják a „Choisy kisasszony”-t és „Egy nő ki az ablakon kiugrik” című vígjátékot.

— Az orosházai Deák-párt Greguss Ágostot, a hírneves egyetemi tanárt s akadémiakut kérte föl képviselőjelöltjének. Greguss 1865-ben is e kerület képviselőjelöltje volt s a „Pesti Napló” reméli, hogy most a Deák-párt sikerrel fog megmérkőzni a baloldali agitációkkal.

— Ő felsége a m. kir. belügyminiszter előterjesztésére, ifjabb gróf Ráday Gedeon királyi biztost, a belügyminiszteriumban elfoglalt osztálytanácsosi állomásától saját kérelmére buzgó és hasznos szolgálatainak elismerése mellett felmentette.

— A m. kir. pénzügyminiszter Hirling Mihály itteni p. ü. fogalmazót, titkárrá; Gyulai Árpád fog. gyakornokot és Kriza Gyula pénzügyi számtisztet pedig fogalmazókká a helybeli pénzügyigazgatóságához nevezte ki.

— A kolozsvári egyetem tanszékeire már ki van hirdetve a pályázat; rendes tanároknak 2000 frt évi fizetés, 300 forint lakpénz s 300 frt évtizedes pótlékkal, rendkívüli tanároknak 1000—1200 forint évi fizetés, 250 frt lakpénzzel. A pályázók teljesen felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus 10-ig nyújthatják be. Bővebben a tegnapi hiv. lap.

— A magyar műipar egy újabb vívmánya. A kereskedelmi miniszter Müller Ernő pesti lakos részére az éragyártás körül tett találmányának gyakorlati kivitele céljából segélyezésül 1500 frtot engedélyezett. E találmány

a cronometer óráknál alkalmazandó új echámpement rendszerre vonatkozik, mely az eddig alkalmazott angol rendszerénél olcsóbb, pontosabb és a kopásnak kevésbé van kitéve. Müller ezen találmánya Magyar, Német- és Angolországban szabadalmazva van, és legközelebb egy Pesten felállítandó óragyárban fog alkalmaztatni.

— Felhívás. A „hunad-zarándmegyei s szászvárosszéki néptanító egyesület” f. évi július hó 10-én d. e. 9 órakor-a dévai állami tanítóképezde helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai ezenüel meghívotnak. Legfőbb tárgya: a vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltóságának f. évi január 5-én 26035 sz. alatt a „Néptanítók Lapja” 3 számában is közölt rendelete által, a néptanító egyesületekre ruházott jognál fova érdemes néptanítóknak jutalmazására ajánlása. Déva, június 12. 1872. Balázs Lőrincz elnök. Adorján Miklós jegyző.

— Gr. Bánffy György a drági égettek számára az illető előjáráságnak 50 szóval ötven ftot adott át. Elismerést e derék tettnek.

— Folyó hó 10-én délután tartatott meg Erzsébethvároson Felsőfehérmegye központi választmányának legutóbbi ülése, melyben kiválólag a választás határnapjának kitűzése, és a választás vezetésére hivatott elnök és jegyzők megválasztása került szönyegre. A választás határnapjánál folyó hó 25-ike tűzetett ki mind két választó kerületben. Elnököknek a belkerületben (Hidvég) Imecs János, a külkerületben Fogarasi János választmányi tagok-nevezettek ki.

— „Az új emberek” ezimmet Toldy István, mint a „F. L.” hallja, új 3 felv. társadalmi vígjátékot fejezett be. Az új embereket e darabban egy nemessé lett zsidó család tagjai képviselik, kik nemes tulajdonaik által eloszlatják az előítéleteket, melyeket ellenükben a „régie emberek” táplálnak. A vígjáték színhelye egy magyar fürdő.

— A Migyar Polgár folytatja a hangot, melylyel már a tegnap megkedte Kolozsvár vendégei üdvözlését. Jól áll neki.

— Beszélnek a városban, hogy a baloldal mindent elkövetett egy tegnap a városfolyás menetével egyidejűleg Tisza Lászlónak viendő fátylas-menat létrehozása érdekében. Nem lett belőle semmi. Erkláret mir Graf Orindur diesen Zwiespalt der Natur!

— A Magyar Polgár újdondásának tegnap valahol nem tudták elváltani átkos közösgyes forintját s ebből azt a salamoniből-cseségű következtetést vonja, hogy az éljen zöknak adogatták a 10 krosokat.

— Vasut megnyitás. A szatmár-bosnyaházi vasutvonalszét már megvizsgálták és semmi kifogásra méltót nem találtak rajta, most tehát a vonal még e hó 16-án megnyitattik.

— Nagyváradon a romanticizmus kezd lábra kapni. Az ott megjelenő ügyesen szerkesztett „Nagyvárad” legközelebbi számában egyszerre két nőszöktetésről olvastunk. Egyik egy szép fiatal menyecske, a kit általánosan a „szép Róza”-nak neveztek, ki férjétől egy ismeretlen lovag karjain kirepült az unalmas családi fészekből a nagyvilágba; másik egy tizenhárom éves leányka, előkelő család gyermeke, (ily ifjan!) az utóbbi boldogtalannak két vasuti hivatalnok bujtogatására valami rősz hírű nő zavarta meg a fejét. — Jól megy!

— Egy főpap. A szepesi püspök meggyének papjához közelebb körlevelet intézett, melyben azoknak vallásos és jó tanácsokat ad, őket arra inti, hogy a szegényeken, a mennyire tehetőségükben van, segítsenek és miután sokan közülök nincsenek azon helyzetben, hogy ezt tehessék, ő évenként 40 szegényebb plébánosnak 2—200 frtot ad saját erszényéből, ugy szintén 30 káplánnak évenként 70 frt és így összesen a szegényebben dotált plébános és káplánoknak évenként jövedelméből 10,000 frtot ad. Az agkor és betegség által tehetetlenné vált papoknak ellátásáról a mult évben hasonló rendelkezéseket tett. Követésre méltó példa többi főpapjaink számára.

— (Beküldetett.) Folyó évi april 25-iki kelettel az „erdélyi köles. jég és tüzkármentő társulat” ügyében több tagnak aláírásával közbe tett gyűlési felhívás f. hó 8-kára, 209 társulati tagnak kisebb részben személyesen nagyobbára pedig felhatalmazás általi megjelenését eredményezte. Bárha ily számú képviselővel közelebbi időkben a társulati gyűlések egyike sem dicsekedhetett, mindazonáltal a felhívásnak megjelölt cél elérhetése feletti tanácskozmány, egyelőre magány értekezlet határain belül mozgott, mert tudomásra esvén, hogy az előlrintett napon ugyan e tárgyban kir. biztos ur ő nméltóságához intézett s általa a nmltgu ministeriumhoz felterjesztett beadványra válasz érkezett, a további eljárás iránt abból is nyeredő tájékozás végett e társulati közgyűlési tanácskozmánynak (a Lyezeum tanácssterében I. em.) folytatása jövő július hó 3-kára (szerdán) délutáni 4 órára napoltattak el. Kulisséky János.

— Egy léghajós. F. hó 9-én több mint huszezer ember gyűlt össze a pesti város- ligetben, hogy az előre hirdetett léghajót és hajóst láthassa. Az állatkert, hova csak belépti jegy mellett lehetett belépni, szorongásig megtelt kíváncsiakkal. Az előkészületek oly sokáig tartottak, hogy már hét óra mult, midőn a léghajó és a vállalkozó léghajós a közönség tapsai közt utra indultak. A hajó valóban impozáns volt s egy kis paraszt kunyhóval kiállt nagyságra a versenyt. A tengernyi nép ámulattal tekinté hol s merre viszi jó végzete a bátor vállalkozót, nem sokáig győtrötte azonban a kíváncsiság, mert a léghajó alig egy félóra mulva Uj-pesthez közel szép csendesen érkezett vissza a földre, honnan elindult. A léghajót leérkezésénél ép ugy, mint az elindulásnál ezer meg ezer ember fogadta, különösen a gyermeköz sereg annyira benne volt a kiabálásában, hogy elcsititai is alig lehetett.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi viszonyaink Romániával.

Az érdekeltég, melylyel az osztrák-magyar kereskedelmi világ, az osztrák-magyar monarchia és Románia közti vám- és forgalmi viszonyok végleges rendezését kíséri, nagyon megfogható. Eltekintve ama politikai jelentőségtől, melylyel a folyamatban levő tárgyalások önmagukban is bírnak, kétségtelen, hogy e tárgyalások eredménye keleti kereskedésünk megszilárdítására és felvirágozására a legnagyobb fontossággal bír, annál inkább, mert iparicikeink kelendősege Romániában, hol a fogyasztási képesség oly nagy, az ipar pedig oly alant áll, dacára azon kedvező körülményeknek, hogy áruinkat a Dunán biztosan és olcsón szállíthatjuk, nem csak csekély, de sőt napról napra lejjebb száll. Nem mondhatjuk, hogy ennek egészen mi volnánk az okai, bár tagadhatatlan, hogy kereskedőink sem használják fel eléggé a kínálkozó alkalmat, a mi egyébiránt könnyen érthető, ha tekintetbe vesszük ama számos nehézségeket, melyekkel Romániában meg kell küzdenünk; azt azonban határozottan állíthatjuk, hogy az ottani vámrendszer és a közlekedés sehol másutt fel nem található nehézségei képezik főleg s majd egészen amaz akadályokat, melyeknek elhárítása hozhatja létre egyedül keleti kereskedésünk felvirágozását, s teremthet iparicikeinknek Romániában kedvező piacot. Hogy azonban ezt elérhessük egész erővel kell törekednünk kereskedőink biztosítására az ott uralgó törvények hiányai ellen. Általánosan el van ismerve, hogy a keleti, különösen pedig a dunai tartományokban az igazságszolgáltatás nem a legjobb lábon áll, az ottani törvények egyáltalában nem nyújtják ezen előnyöket külföldi hitelezőnek belföldi adós ellen, melyek minden nyugoti mivel államban biztosítva vannak, ott a hivatalnokok megvesztegethetősége határt nem ismer, s az igazság rendesen a benlakos részén van. E hiányon segíteni consulaink vannak hivatva.

A román vámrendszer megváltoztatása régi ohaja az osztrák-magyar monarchia kereskedőinek. Tudva van, hogy Románia értékévámot szed, és pedig nemcsak beviteli vámot; a mi magasságánál fogva (7 perczent) már önmagában is érzékenyen sújtja a kereskedelmi világot, hanem kiviteli, átviteli vámot is. (Amaz 2 perczent, emez 1/2 perczent). Az értékvám szedése a legnagyobb lelkiismeretességet kívánja, a mivel a román hivatalnokoknál, legalább külföldi ellen, nem mindig találkozzunk s így történik aztán, hogy kereskedőink számos panaszaik igazságon alapulnak ugyan, de azért kielégítő elintéztést nem igen nyernek. A vámon kívül még sok kisebb, nagyobb megadóztatásnak vannak alávetve a külföldi cikkek, mely adókat rendesen egyes városok önkénye szab meg. A hajókon szállított áruktól a rendes vámon kívül még 1/2 perczent kikötő-vámot kell a szállítóknak fizetni. Emez aprób, de káros és bosszantó megadóztatások eltörlése, miniszteriumunknak ez irányban működése a legkivánatosabb kereskedősünkre nézve. Némely áruk bevitelle különös megszorításoknak van alávetve, így a vegyszerek bevitelle csak az államhatóságtól jogosított benlakosnak van megengedve; más cikkek, mint a rum, likör, ecet átvitelle vagy épen nem, vagy csak feltételeken engedtetik meg. A személy forgalom, mi a kereskedelemre annyira fontos, az utijegyek használatá által, melylyel a hivatalnokok valóságos kinszást követnek el, meg van nehezítve. (Vége követ).

Kimutatás

a décsi Takarékpénztár 1872 Május haviüzlet forgalmáról.

Bevétel.

Betétek 147 tétel mellett	frt.	7435.98
Befizetett kamatok		1112.15
Visszafizetett váltók		49600.—
Külfömbféle díjak		413.30
Betétí könyv díjak		4.20
Visszafizetett előlegek		700.—
Állam illeték		1.05

Összesen frt. 59266.68

Pénztár maradék április 30-án 660.23

Összesen frt. 59926.91

Kiadás.

Betét vissza fizetésekre 14 félnek	frt.	5565.64
Leszámitolt váltókra		52180.—
Házbére		100.—
Hivatalnok és szolga fizetésre		226.66
Betét folyó kamatra		27.87
Kezelési költségre		38.80
Előlegekre		435.—
Napibiztosi tisztelet díjra		59.50
Igazgatói s hivatalnok tisz. díjra		730.—
Állam illetékre		1.05

Összesen frt. 59364.52

Pénztár maradék Május 30-án 562.39

Összesen frt. 59926.91

Décsen, 1872 május 30-án

Cetz, Kovács Mózes,
helyettes pénztárnok. Könyvvezető.

A kolozsvári piaci-árjegyzék június 13.

(alsó ausztriai mérő középár).

Tisztabúza 6 frt 30 kr. Elegybúza 5 frt. 8 kr. Rozs 4 frt 48 kr. Árpa 2 frt 80 kr. Zab 1 frt 70 kr. Törökbúza 4 frt 84 kr. Pityóka 2 frt 64 kr. Marhahús fontja 25 kr.

A szamosujvári piaci árai június 4. alsó mérő tisztabúza, ausz. mérője, 6 ft 20 kr. elegybúza 4 ft 80 kr., rozs 4 ft 10 kr., törökbúza — ft — kr., zab 1 ft 60 kr., széna mázsája 2 ft 20 kr. Egy 61 fa 36 hüv. hosszu 14 ft. — kr. marhahús fontja 23 kr., konyhaliszt 9 kr. —

A gyula-felhevrári piaci árai jun. 4. ausz. mérő Búza 6 ft 20 kr., elegybúza 5 ft 40 k. rozs 4 ft 60 kr. kukoricza — ft — kr. Zab 2 ft 10 kr. pityóka 2 ft 9 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsir 60 kr. Egy kupa borsó 20 kr., lenese, iczéje 28kr. paszuly, iczéje 20kr. Egy mázsa kenyérliszt — frt Egy font marhahús 22. Egy mázsa széna 1. frt 80 kr. Egy 61 tűzi a kemény 13 ft 60 kr.

A m.-vásárhelyi piaci árai jun. 4-ről, alsó ausz. mérője. Tisztabúza 4 ft. 78 kr., rozs 3 ft 90 kr. Elegybúza 4 ft 18 kr. Zab. 1 ft 84 kr. Széna kötve 1 ft 80 kr. Egy 61 fa 36 hüv. hosszu 11 ft — kr. Egy font faggyugyertya 40 k. Marhahús fontja 22 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lencse kupája 22 kr. Paszuly kupája 18 Burgonya, mérője 2 fri — kr. Disznózsir 60 kr. 76 kr.

A n.-enyedi piaci árai június 4. a. ausz. mérő tisztabúza 6 ft 50 kr. rozs 3 ft 65 k. elegybúza 4 ft 50 k. zab 2 ft 10 kr. Széna 2 ft. 40 k. Egy 61 fa 36 hüv. hosszu 11 frt.

Távíratí tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Június 14-én 5¹/₂ Metalliques 100 fr 64.70
Kamat — 5¹/₂ Nemzeti kölcsön 100 frt. 72 —. 1860. Kölcsön 104. Bankrészvénny 840. — Hitelintézeti részvények 334.50.
London 10 ft. st. 111.80. Ezüst 110. — Cs. kir. arany 5.39. Napoleondor 8.94 —
Urbéri kötvények: Magyarorazági 82. — Temeri 80.50 Erdélyi 79.75. Horváthországi 84.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyilttér*)

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. május 7-től:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tövis-Megyesi vonala a forgalomnak átadatván, az egész vasutime menetrend Felvincz Marosvásárhely és Károlyfehérvár között változás alájött, a gyorskocsik indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkező és onnan elinduló vasutakhoz közvetlen csatlakozás legyen. —

A gyorskocsik indulnak Kolozsvárra Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órákor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggel 4 órákor és délután 3 órákor a vasut megérkezése után. — Kolozsvárról Décsre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra naponta.

Décsről Kolozsvárra délután 1-óra. —

1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza 1. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr 30 font szabad podgyászzsal. Tordáig 2 frt.

Kolozsvárról Szamosujvárra 2 ft. 40. vagy vissza. Kolozsvárról Décsig vagy vissza 3 frt 20. —30 font szabad podgyászzsal.

*) E rovat alatt közölttekt; csupán a rajtóbátóg irányában válik elölőadéget Szek.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalesciére Du Barry Londonból.

Minden betegségek gyógyítása gyógyszer és költség nélkül az izletes Revalesciére du Barry, mely gyermekeknek és felnőtteknek a gyógyszerek egy ötéves nedrészét sem teszi.

Kivonat 70,000 gyógyítási esettől gyomor-, ideg-, altest-, mell-, tudó-, nyak-, hang-, lélekzési, mirigy-, vese- és hólyag bántalmakból, melyekből kívánatra másolatok ingyen és bérmentve küldetnek.

64.210. sz. bizonyítvány.

Nápoly, 1862. április 12.

Uram! Egy szájbetegség folytán hét év óta bor-

zasztó elcsorogott és szenvedő állapotban voltam. Nem voltam képes olvasni vagy írni; testem minden ideg reszketett, a rossz emésztés és tolymós álmatlanság folytán örökös idegizgultságban szenvedtem, mely ide oda ült és nem hagyott egy percig se békét, a mellett a legnagyobb fokban mélabús voltam, sok orvos kimerítette minden tudományát, a nélkül, hogy enyhítette volna szenvedéseimet. Teljesen kétségbeesve próbáltam az ön Revalesciére-jét és most, miután 3 hónapig éltem vele, hálát mondok Istennek. A Revalesciére a legnagyobb dicséretet érdemli meg, egészsége-met végleg helyreállította és arra képesített, hogy helyemet a társaságban ismét elfoglalhassam. Teljes hálával és tisztelettel.

65.715. sz. bizonyítvány.

Páris, 1866. április 11.

Uram! Leányom a ki igen szenvedő állapotban

volt, sem emésztetni, sem aludni nem tudott; álmatlanság és gyengeség és ideges izgultságtól egészen oda volt. Most a Revalesciére-cokoládé által egészen helyreállt, jó étvágygal, emésztéssel bír s oly jó kedvvel, melyet már rég óta nélkülözött.

72.448. sz. bizonyítvány.

Cadix, 1868. június 3.

Nem mulaszthatom el, önt azon jó hatással értesíteni, melyet az ön Revalesciére-chocoládé-ja nőm állapotára előhozott. Ez sokévig altestfájdalmak és folytonos álmatlanságban szenvedett. Az ön megbecsülhetlen Revalesciére-chocoládé-ja ismét helyreállította.

Moyans Vincente.

Táplálékként levén mint a hús, a Revalesciére fel-nőttek és gyermekeknek 50-szeres árát megtakarítja a gyógyszerekben.

Bádagszelenczékben fél fontos 7,50, 1 fontos 2,50, 2 fontos 4,50, 5 fontos 10 frt, 12 fms 20 frt, 24 fms 36 frt. Revalesciére-chocoládé por- és tábla alakban 12 csészére 1,50, 24 csészére 2,50, 48 csészére 4,50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Walfischgasse 8. sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerésznél. Pesten: Török, Linzben: Haselmayer, Prágában: Fürst J. Brünau: Eder F., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárott: Diebala Györgynél, Vágújhelyen: Conglegner Ignácznál, Csernovitzban: Schnirch Ignácznál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Agrámban: Ir-galmasok gyógyszerárán, azonkívül a bécsi ház pos-tai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

HIVATALOS.

Sz. 14. 1872.

k. v.

Hirdetmény.

Tordamegye két választó kerületében, az 1872—75 évi országgyűlési követválasztási megkezdésétől az alsó kerületben folyó év július 2-dik, 3-dik és 4-dik napjai, a felső kerületben július-hó 3-dik, 4-dik és 5-dik napjain kezdődőleg minden nap reggeli 8 óratól esti 8 óráig tüzetik ki.

A megye alsó kerületében Tordavárossában a megyeháznál.

A felső-kerületben Szász-Régen várossában a tanáczháznál.

A szavazatok következő sorrendben fognak beszédeni.

I. Az alsó-kerületben:

a) folyó év július-hó 2-dik napján alsó járai, szent-lászlói, töröczkői járások és Gyéresváros,

b) július 3-dikán mezősegi, m.-kapusi és m.-ludasi járások,

c) július 4-dikén Tordaváros összes szavazásra jogosult polgáraitól.

A felső-kerületben:

a) július 3-dik napján Szász-Régenváros és v.-szent iványi járás,

b) július 4-kén görényi járás.

c) július 5-kén magyarói és m. járai járások összes választó polgáraitól.

Megjegyeztetik: miszerint a megye hatóságán kívül lakó szavazó jogosultak a kitűzött 3 nap bármelyikén szavazatokat beadhatnak, valamint azok is, kik a fennebb járasaikra nézve kitűzött napokon nem szavaztak.

Tudomásul bozaitk továbbá az is, hogy ha a szavazóknak általános többségét azok közül, kikre a szavazás történt, egyik sem nyerné el, azon két egyén között, kik aránylag legtöbb szavazatot nyertek, a választási utasítás 33 §. értelmében az újszavazás, a fenn-irt sorrendben folyó év július 29-én kezdődőleg és következő napjain fog megtartatni.

Tordamegye közp. választmányának, Tordán, 1872, július 12-kén tartott üléséből.

Br. Kemény György, főispán
k. v. elnök.

Rhédiger Béla, h. jegyző.

Sz. 13. 18. 2.

(232)

(2—3)

k. v.

Hirdetmény.

Az 1872—75 évi országgyűlési képviselő választására jogosított választók összeírása Tordamegye mindkét választó kerületében befejeztetvén; a választók lajstroma közszemlére Tordán a megyeháznál a jegyzői irodában kitétetett és az a hivatalos órák alatt folyó év június 16-tól június-hó 26-ig bár ki által megtekinthető.

Tordamegye közp. választ. Tordán, 1872, június 12-én tartott üléséből.

Br. Kemény György, főispán.

Rhédiger Béla, jegyző.

NEM HIVATALOS.

(145)

(19—25)

Földhitel kölcsön

Telekkönyvileg rendezett földbirtokokra 5 $\frac{3}{4}$ % kamat 2 $\frac{1}{4}$ % törlesztés 22 évre. — 5 $\frac{3}{4}$ % kamat 1% törlesztés 34 évre, nagyobb kölcsönöket még előnyösebb feltételek mellett is eszközöl a hatóságilag engedélyezett általános

„Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvártt bel-monostor 178 sz. emelet. Értekezhetni d. u. 1-től 4 óráig.

Minden üres kupás üvegért 10 kr. adatik.

(144)

(10—*)

BOROK és SÖRÖK Karvazy Gyulától

főtér gróf Teleky-ház.

Üvegestől számítva

1 kupa asztali (pecsételt cylinderben)	58 krajczár.
1 „ „ finomabb	70 „
1 üveg bakator $\frac{1}{2}$ kupás	60 „
1 „ „ $\frac{1}{4}$ „	30 „
1 „ magyarati 1862-beli $\frac{1}{2}$ kupás	70 „
1 „ „ $\frac{1}{4}$ „	35 „
1 „ Rishing $\frac{1}{2}$ kupás	70 „
1 „ „ $\frac{1}{4}$ „	35 „
1 „ Budai vörös $\frac{1}{2}$ kupás	60 „
1 „ „ $\frac{1}{4}$ „	30 „

1 kupa Budai cylinderben 1 ft.

1 palack Schwechati Dreher-sör 40 kr.

1 „ Ficko-sör . . . 50 kr.

Fenn-jegyzett borok és sörök jégpinczéből adatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Minden sörös üvegért 10 krajczár adatik.

Hirdetmény.

Melynélfogva alólírtak ezennel tisztelettel tudatjuk a nagy érdemű közönséggel, hogy a szabadalmazott „HAZA“ élet- és az „UNIO“ tűz- és jég-kár eleni biztosító Bank társaságok az „ERDELY“ részére (Brassó várossát kivéve) főügynökévé t. cz. Helfy Adolf ur nevezetett ki.

„Vaterländische Lebensversicherung“ és „UNIO“ biztosító bankok.

Fent megirt hirdetmény következtében közhírre teszem a helybeli és vidéki tisztelt közönségeket, hogy mind azok, kik az említett két biztosító Banknál életöket, vagy javaikat biztosítani óhajtják, egész bizalommal hozzám folyamodni méltóztassanak.

Egyszersmind felszólítom mindazon egyéneknek, kik említett két biztosító társaságnál akár itt helyben, akár pedig vidéken mint ügynökök kívánnának működni, ebélti szándékukat személyesen, vagy bérmentes levél által további utasítás végett szíveskedjenek engem felkeresni. Oly egyéneknek, kik e téren már működtek, vagy kellő jártassággal bírnak, mások felett előnyök leend.

Kolozsvártt, május 13-án, 1872.

(189)

(11 12)

HELFFY ADOLF,
főtér 544 ház szám.

Az első magyar általános biztosító társaság KOLOZSVÁRI FŐÜGYNÖKSÉGE VEZETÉSÉT alólírt „hitelbank és zálogkölcsöntársulat“ vette át.

Azon kijelentéssel hozzuk ezt köztudomásra, hogy egész törekvésünk oda lesz irányozva, hogy e minden tekintetben elsőnek nevezhető hazai biztosító társaság iránt, az eddig tapasztalt általános bizalmat, gyors, pontos és méltányos eljárással fentartsuk s kiérdemeljünk.

Van szerencsénk tehát a t. közönséget teljes bizalommal értesíteni, miszerint társulatunk biztosításokat elvállal:

tűzveszély,

jégkárok és

szállított javak veszélye ellen, valamint

az emberéletére, minden módozatokban (haláleset, kiházásítás, agg-kor biztosítás, azonnal kezdődő vagy elhalasztott évjáradékokra) a

ieggkedvezőbb feltételek és olcsó díjak mellett.

A társasági alaptőke, díjtartalék és nyereség tartalék tőkében **10313.738 ft és 13 krt** bir biztosítéki alapul.

Részletes felvilágosítással szolgál s ajánlatokat elfogad a társaság számos ügynöke a vidéken, valamint itt a központban a főügynöki iroda, a mely a hitelbank helyiségében van elhelyezve. (Főtér 2. sz.)

Alkalmas pontokon szívesen állítunk még új ügynökségeket s erre vonatkozó ajánlatok tételére felhívjuk a vállalkozókat.

Együttal van szerencsénk kijelenteni, hogy a m. általános földhitelrészvénytársulattal kötött egyezményünk alapján képesek vagyunk telekkönyvezett birtokra törlesztési kölcsönökkel szolgálni, a melynek feltételeiről a t. ügynök urak bővebb felvilágosítást adni s az ajánlatokat elfogadni készek.

Kolozsvártt, április hóban 1872.

(151)

12—*

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat.